Lietas Nr. C31337911
Lietas arhīva Nr. CA-3038-13/23

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Sviķis

tiesneši M.Šķendere un I.Ošiņa

ar sekretāri L.Dzeni,

piedaloties prasītāja biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs" pilnvarotajai pārstāvei /pers. F/,

2013.gada 25.novembrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs" prasībā pret /pers. G/ par parāda piedziņu, sakarā ar biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošināšanas birojs" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2013.gada 29.aprīļa spriedumu.

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2011.gada 25.februārī biedrība „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs" (turpmāk tekstā – prasītājs) cēla Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. G/ (turpmāk tekstā - atbildētājs) par zaudējumu piedziņu, ar kuru lūgts piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus Ls 225,86 apmērā un likumiskos procentus Ls 21,98 apmērā, kopā Ls 247,84.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2009.gada 22.janvārī notika ceļu satiksmes negadījums, kurā tika iesaistīts atbildētājs kā transportlīdzekļa AUDI A6 ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ (turpmāk – V/N) vadītājs (tiesīgs lietotājs). Ceļu satiksmes negadījuma veids – uzbraukšana šķērslim (SIA „Augstceltne" piederošā DUS iekārta). Par šo ceļu satiksmes negadījuma faktu sastādīta Valsts policijas izziņa par ceļu satiksmes negadījumu.

Ceļu satiksmes negadījuma brīdī transportlīdzekļa AUDI A6 ar V/N /TL numurs/ īpašnieks nebija apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību.

Pamatojoties uz AAS „ERGO Latvija" apdrošināšanas atlīdzības pieprasījumu Nr./numurs/-/adrese/ un izskatot atlīdzību lietu par SIA „Augstceltne" piederošās DUS iekārtas bojājumiem ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņēmis lēmumu atlīdzināt AAS „ERGO Latvija" izmaksāto atlīdzības summu Ls 153,26 apmērā par transportlīdzekļa bojājumiem saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma nosacījumiem un Ls 58,01 apmērā par lietu administrēšanu, kas kopā ar PVN sastādīja Ls 72,60, tādējādi kopā AAS „ERGO Latvija" pārskaitot Ls 225,86.

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu, prasītājs vērsās regresa kārtībā pret transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju /pers. G/, bet atbildētājs nesedza prasītājam zaudējumus brīvprātīgi.

2009.gada 16.aprīlī SIA „Julianus Inkasso Latvija", kā prasītāja pilnvarotais pārstāvis, nosūtīja atbildētājam vēstuli ar paziņojumu par parādsaistībām, lūdzot nokārtot parādsaistības pret prasītāju un segt tam radušos zaudējumus līdz 2009.gada 23.aprīlim. Atbildētājs savas parādsaistības pret prasītāju nav izpildījis.

Ar Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2013.gada 29.aprīļa spriedumu prasība apmierināta daļēji, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumu atlīdzībai Ls 153,26, likumiskos nokavējuma procentus par laika posmu no 2009.gada 23.aprīļa līdz 2010.gada 2.decembrim Ls 14,74 un tiesas izdevumus 53,30 apmērā, kopā piedzenot Ls 221,30. Piedzenot no atbildētāja par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 2,05. Nosakot prasītājam tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos 6% gadā no zaudējumu pamatsummas par laika posmu no sprieduma spēkā stāšanās brīža līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Spriedumā norādīts, ka saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 9.pantu, Latvijas teritorijā ceļu satiksmē atļauts izmantot reģistrētus transportlīdzekļus, kuru konstrukcija un tehniskais stāvoklis atbilst Latvijā obligāti piemērojamo standartu un normatīvu prasībām, attiecībā uz kuriem ir veikta sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana un kuriem ir dota atļauja piedalīties ceļu satiksmē.

Prasītāja prasības tiesības izriet no Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punkta, kas dod tiesības Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes

negadījumu izraisījušā transportlīdzekļa īpašnieku, ja tas nav apdrošinājis savu civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju.

Kā redzams no lietas materiāliem – Izziņas par ceļu satiksmes negadījumu, pieprasījuma Nr.E-30, ceļu satiksmes negadījumu izraisīja atbildētājs.

Atbilstoši lietas materiālos SIA „DLL Serviss" veiktajai kalkulācijai, automašīnas DUS iekārtas remonta izmaksas sastādīja Ls 153,26, neieskaitot PVN.

2009.gada 26.martā prasītājs no Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas fonda līdzekļiem izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību Ls 153,26 apmērā AAS „ERGO Latvija", kas atlīdzināja radušos zaudējumus par mantas bojājumiem Ls 153,26 apmērā SIA „Augstceltne".

Atbildētājs celto prasību nav apstrīdējis, nav iesniedzis pierādījumus tam, ka savas saistības ar prasītāju būtu nokārtojis, līdz ar to, pirmās instances tiesai nav bijis pamata apšaubīt faktu, ka atbildētājs nav atlīdzinājis prasītājam zaudējumus Ls 153,26 apmērā. Ievērojot minētos faktus, pirmās instances tiesa atzinusi, ka no atbildētāja par labu prasītājam piedzenami zaudējumi izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības Ls 153,26 apmērā.

Vienlaicīgi pirmās instances tiesa atzinusi, ka nav pamata papildus zaudējumu Ls 72,60 piedziņai no atbildētāja, kas prasītājam it kā radušies sakarā ar apdrošināšanas atlīdzības lietas administrēšanu.

Kā redzams, minētā prasījuma pamatošanai prasītājs atsaucies uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 51.panta trešo daļas 1. punktu, kas nosaka, ka no Garantijas fonda līdzekļiem sedz izdevumus par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām, ja saskaņā ar šo likumu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzību, izdevumus, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības, piedzen regresa kārtībā.

Zaudējumi, kuri saistīti ar ceļu satiksmes negadījumu, uzskaitīti Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 19.pantā, sadalot tos divās grupās: materiālie zaudējumi un nemateriālie zaudējumi. Savukārt materiālie zaudējumi atbilstoši OCTA likuma 19. un 25.pantam sadalīti kā personai nodarītie zaudējumi un mantai nodarītie zaudējumi. Pantā minētais uzskaitījums nav paplašināms un tajā nav minēti zaudējumi, kurus veido ar lietas administrēšanu saistīti izdevumi.

Kā izriet no lietas materiāliem pievienotā AAS „ERGO Latvija" pārskata par administrēšanas izdevumiem un maksājuma uzdevuma Nr.984, prasītājs izmaksājis AAS „ERGO Latvija" apdrošināšanas lietas administrēšanas izdevumus Ls 72,60 apmērā, pamatojoties uz 2005.gada 28.februāra līgumu Nr.TAB/SAD-1 „Par savstarpējo sadarbību atlīdzību lietu administrēšanā", un šobrīd prasītājs vēlas šo naudas summu regresa ceļā piedzīt no atbildētāja.

Pirmās instances tiesas ieskatā, minētie zaudējumi nav saistīti ar satiksmes negadījumu un nav izmaksāti satiksmes negadījumā cietušajai persona, kas būtu par pamatu regresa prasībai, kā arī minētā naudas summa nav atzīstama par zaudējumiem, kas radušies atbildētāja darbības vai bezdarbības rezultātā Civillikuma 1779.panta izpratnē, jo nav saistīti ar satiksmes negadījumu.

Līgums, kas noslēgts starp prasītāju un apdrošināšanas sabiedrību par savstarpējo sadarbību atlīdzību lietu administrēšanā, neattiecas uz trešo personu – atbildētāju lietā, tas nevar kalpot par pamatu papildus zaudējumu Ls 72,60 piedziņai no atbildētāja, jo tie nav attiecināmi uz izdevumiem, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību regresa kārtībā Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 51.panta trešās daļas 1.punkta izpratnē.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītājs nav pierādījis minētās summas apmēru un tiesisko pamatu šīs summas piedziņai, jo lietas materiālos neatrodas minētās summas aprēķins, proti, kādi administrēšanas izdevumi ietilpst šajā naudas summā. Tādejādi prasītājs nav pierādījis ne minētās summas piedziņas apmēru, ne tiesisko pamatu, līdz ar ko prasība šajā daļā noraidāma kā nepamatota.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītājs pamatoti lūdzis piedzīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus, bet prasītāja veiktais aprēķins neatbilst atbildētāja faktiski nodarītajiem zaudējumiem Ls 153,26 apmērā. Bez tam prasītājs aprēķinājis likumiskos nokavējuma procentus no pretenzijas sastādīšanas dienas 2009.gada 16.aprīļa, neievērojot parāda labprātīgas nokārtošanas termiņu līdz 2009.gada 23.aprīlim, kas norādīts pretenzijā, kā arī pretenzijas piegādāšanai nepieciešamo laiku.

Tādējādi par laika periodu no 2009.gada 23.aprīļa līdz 2010.gada 2.decembrim, proti, par 585 kavējuma dienām, nokavējuma procentu apmērs no parāda pamatsummas Ls 153,26 sastāda Ls 14,74.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam, norādāmas prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās summas.

Par Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas 2013.gada 29.aprīļa spriedumu prasītājs iesniedzis apelācijas sūdzību, lūdzot atcelt spriedumu daļā, ar kuru noraidīta prasība par ar lietas administrēšanu saistīto izdevumu Ls 72,60 apmērā piedziņu un likumisko procentu Ls 6,98 apmērā piedziņu.

Apelācijas sūdzībā, papildus pirmās instances tiesā norādītajam, norādīts, ka Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 51. panta trešās daļas 1. punktā noteiktā norma nosaka, ka LTAB, pildot tai uzliktos pienākumos, var rasties papildus izdevumi, proti, no garantijas fonda līdzekļiem tiek segti izdevumi par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām, ja saskaņā ar šo likumu LTAB pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzību, un izdevumus, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības regresa kārtībā. Konkrēti šajā gadījumā prasītājam radušies papildus izdevumi - ar lietas administrēšanu saistītie izdevumi Ls 72,60 apmērā, kas bija izmaksāti AAS „ERGO

Latvija".

Prasītājs atsaucas uz Civillikuma 1770., 1773., 1775. un 1779.pantu, norādot, ka prasības daļā par ar lietas administrēšanas saistīto izdevumu atlīdzināšanu apmierināšanai bija visi priekšnosacījumi: tiesību aizskārējā neattaisnojama darbība (prettiesiska rīcība - atbildētāja vainojama rīcība rezultātā notika CSNg, atbildētāja vadītā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskās atbildības obligāta apdrošināšana CSNg brīdī nebija veikta), zaudējumu esamība (tiešie zaudējumi: SIA „Augstceltne" piederošās DUS iekārtas bojājumi, kuri radušies CSNg rezultātā, AAS „ERGO Latvija" izmaksātā atlīdzības summa Ls 153,26 apmērā, un netiešie zaudējumi: ar lietas administrēšanu saistīto izdevumu izmaksa AAS „ERGO Latvija" Ls 72,60 apmērā), cēloniskais sakars (cēloņsakarība) starp zaudējumiem un neatļauto darbību. Ja nebūtu noticis CSNg (pārkāpums), kas izraisīja negatīvas sekas, tad nekāda apstākļu sakritība neizraisītu zaudējumus (gan tiešus, gan netiešus).

Prasītājs piekrīt tiesas argumentācijai, ka prasītājam ir tiesības saņemt likumiskos procentus par laika periodu no 2009.gada 23.aprīļa līdz 2010.gada 2.decembrim par 585 kavējuma dienām, bet nepiekrīt tiesas secinājumam, ka tos jāaprēķina no zaudējumu pamatsummas - Ls 153,26.

Prasītāja ieskatā ar lietas administrēšanu saistītie izdevumi Ls 72,60 apmērā ir uzskatami par zaudējumiem, kuru kopējā summa tādējādi sastāda Ls 225,86. Līdz ar to prasītājam ir tiesības saņemt likumiskos procentus Ls 21,72 apmērā, aprēķinot tos no summas Ls 225,86.

Uz tiesas sēdi nebija ieradies atbildētājs, lai gan par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Tiesa, apspriežoties uz vietas un uzklausot prasītāja pārstāves viedokli, nolēma atbildētāja neierašanos atzīt par neattaisnotu un izskatīt lietu bez atbildētāja klātbūtnes.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāve uzturēja prasību un apelācijas sūdzību, sniedza paskaidrojumus.

M o t īv u d a ļ a

Noklausoties prasītāja pārstāves paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot lietā iegūtos pierādījumus, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka apelācijas sūdzība, līdz ar ko arī prasība pārsūdzētajā daļā nav pamatotas un ir noraidāmas.

Pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzēja prasītājs un tikai daļā par zaudējumu piedziņu Ls 72,60 apmērā un likumisko procentu piedziņu attiecībā par minēto summu. Līdz ar ko lietas izskatīšanas robežas apelācijas instances tiesā ir minētajā apmērā (Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa).

Izvērojot prasības pieteikumā un apelācijas sūdzībā norādītos faktus kopsakarā ar lietā esošajiem un iztiesāšanas laikā pārbaudītiem pierādījumiem, kurus apelācijas instances tiesa novērtēja atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta prasībām, apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ko apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un secina, ka prasība par zaudējumu piedziņu minētās summas apmērā nav tiesiski pamatota.

Kā izriet no lietas materiāliem, tad prasītājs lūdz piedzīt zaudējumus Ls 72,60 apmērā, kuri saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības lietas administrēšanu. Tiesas sēdē prasītājas pārstāve paskaidroja, ka minētie lietas administrēšanas izdevumi ietver dažādu dokumentu nosūtīšanu, ekspertīzes veikšanu un citus izdevumus.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītājs minēto zaudējumu pierādīšanai iesniedzis lēmumu par administrēšanas izdevumu izmaksu Ls 72,60 apmērā un /nosaukums/ AAS pārskatu par piekritīgo lietu administrēšanas izdevumiem.

No minētajiem pierādījumiem redzams, ka tajos nav ietverts uzskatījums darbībām, kas veiktas administrējot apdrošināšanas lietu. Arī prasītāja pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka precīzi nevar uzskatīt, par kādām darbībām radušies prasītie administrēšanas izdevumi. Prasītāja pārstāve vispārīgi norādīja, ka tie ir izdevumi par sūtījumiem un ekspertīzes veikšanu.

Bez tam no lietas materiālos esošajiem rakstveida pierādījumiem (ekspertslēdziena – kalkulācijas, pavadzīmes) redzams, ka kopējos zaudējumos, kurus ir piedzinusi arī pirmās instances tiesa, ir ietverta pozīcija – ekspertīze un slēdziena sagatavošana. Tādejādi nav guvis apstiprinājumu prasītājas pārstāves norāde tiesas sēdē, ka administrēšanas izdevumos ir ietverti arī izdevumi par ekspertīzi.

Ievērojot minēto, apelācijas instances tiesa secina, ka prasītājs nav pierādījis administrēšanas izdevumu apmēru, kurus lūdz piedzīt kā zaudējumus, jo prasītājam ir jāpierāda, kādi tieši izdevumi tam radušies administrējot apdrošināšanas lietu.

Apelātors apelācijas sūdzībā atsaucas uz Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 51.panta trešās daļas pirmais punktu, kurš paredz, ka no garantijas fonda līdzekļiem sedz izdevumus par ekspertīzi vai citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām, ja saskaņā ar šo likumu Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzību, un izdevumus, kas radušies, atgūstot no Garantijas fonda izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības regresa kārtībā.

Prasītājs lūdz piedzīt izdevumus, kas radušies „ERGO LATVIJA„ AAS saistībā ar lietas administrēšanu. Prasītājs nav norādījis un nav pamatojis kā „ERGO LATVIJA„ AAS norādītie administrēšanas izdevumi ir saistīti ar minētajā normā noteikto pienākumu segt izdevumus par citām prasības nokārtošanai nepieciešamajām darbībām. Citiem vārdiem sakot prasītājs nav pamatojis un iesniedzis pierādījumus, ka „ERGO LATVIJA„ AAS būtu veicis prasītāja labā kādas darbības, kas saistības ar zaudējumu piedziņu regresa kārtībā no atbildētāja. Kā tiesa noskaidroja iepriekš, tad lietā nav pierādījumu, kādas darbības lietas administrēšanas ietvaros „ERGO LATVIJA„ AAS ir veicis. Ievērojot minēto nav guvuši apstiprinājumu apelācijas sūdzības iebildumi par administrēšanas izdevumu kā zaudējumu piedziņu minētās normas kontekstā. Secīgi nav pamata apsvērt arī likumisko procentu piedziņu par minēto

summu.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz sprieduma motīvu daļā norādītajām materiālām tiesību normām un Civilprocesa likuma 430.pantu, 432. – 434. pantiem, Civillietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a :

noraidīt biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu birojs" prasību pret /pers. G/ par zaudējumu Ls 72,60 apmērā un likumisko procentu piedziņu.

Spriedumu var pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums sastādīts un pieejams 2013.gada 25.novembrī.

Priekšsēdētājs: /paraksts/ M.Sviķis

Tiesneši: /2 paraksti/ I.Ošiņa

M.Šķendere